

Natuurwacht Bommelerwaard - Jaarplan 2022

In analogie met het Beleidsplan 2018-2022 is het jaarplan 2022 als volgt ingedeeld:

1. Algemene zaken m.b.t. het goed functioneren van de vereniging Natuurwacht Bommelerwaard
2. Natuureducatie
3. Landschapsbeheer
4. Natuurbescherming
5. Natuurstudie

1. Algemene zaken

1.1 Bestuur

Doel: Versterking van het bestuur tot 7 bestuursleden.

Omschrijving: Het bestuur zoekt nieuwe bestuursleden om diverse taken uit te voeren, zoals meedenken over natuurbeleid in de Bommelerwaard, aansturen van nieuwe posities, etc.

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

1.2 Leden

Doel: Ledenbetrokkenheid verhogen.

Omschrijving: De Natuurwacht telt inmiddels 450 leden. Het bestuur zou graag zien dat leden zoveel mogelijk betrokken blijven en worden bij hun activiteiten. Activiteiten die (o.a.) dit doel dienen in 2022 zijn:

- Big Day Bommelerwaard (vogeltelwedstrijd);
- Actief berichten plaatsen in eigen (social media) kanalen en persberichten;
- Vogelatlas Bommelerwaard (zie 5.6);

Kosten: €150,- voor de Big Day.

Baten: €7500 aan contributie en giften; €60,- eigen bijdrage van deelnemers voor de Big Day

1.3 PR voor de vereniging

Doel: De Natuurwacht onder de aandacht brengen bij de inwoners van de Bommelerwaard.

Omschrijving: Om de zichtbaarheid van de Natuurwacht te vergroten, wil het bestuur in 2022:

- Website, Facebook en Twitter gebruiken voor voorlichting over flora en fauna van de Bommelerwaard, en het aankondigen van activiteiten van de Natuurwacht, naar zowel leden als niet-leden.
- Zorgen dat er in de lokale media verslag wordt gedaan van verslagen van inventarisaties en activiteiten van de Natuurwacht.
- continuering van het halfjaar magazine 'Natuurlijk Bommelerwaard' en dit magazine eventueel ter inzage leggen bij diverse instanties (bijvoorbeeld wachtkamer van huisarts). Er worden extra exemplaren bijgedrukt voor promotiedoeleinden en voor aanmeldingen van nieuwe leden.
- Big day Bommelerwaard

- Uitbrengen van nieuwbrieven voor bewoners inzake heemtuin / kruidentuin en Kloosterwiel
- De folder over de vereniging bij laten drukken.

Kosten: zie voor kosten website paragraaf 1.4; zie voor kosten Big Day paragraaf 1.2; kosten magazine: €2100,- voor druk- en portokosten; zie voor kosten nieuwsbrief 2.4; €450,- voor herdruk folder.

Baten: n.v.t.

1.4 Website

Doel: De website is communicatiemiddel van de NWB in de meest brede zin.

Omschrijving: Begin dit jaar heeft de website een opgeschoond uiterlijk gekregen. Tevens is het nu voor de werkgroepen mogelijk om in eigen beheer binnen hun werkgroep artikelen te plaatsen. Het is de bedoeling om nog dit jaar de volledige website van een eigentijdse vormgeving te voorzien.

Verantwoordelijk bestuurslid: Erwin van der Speld

Kosten: € 550,- (hierin zitten de jaarlijkse kosten en de eenmalige kosten voor de modernisering)

Baten: n.v.t.

2. Natuureducatie

2.1 Excursies

Doel: Mensen kennis laten maken met natuur in de Bommelerwaard. Bij inwoners van het gebied kennis over en interesse wekken in de flora en fauna van de directe omgeving.

Omschrijving:

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €50,-

Baten: voor openbare excursies ontvangt de Natuurwacht geen inkomsten, voor externe partijen kan een vergoeding gerekend worden.

2.2 Lezingen

Doel: Kennis overbrengen over natuur en landschap in het algemeen of specifiek over de Bommelerwaard. Mensen kennis laten maken met de Natuurwacht en activiteiten.

Omschrijving: Lezingen georganiseerd door de Natuurwacht kunnen gaan over diverse onderwerpen gerelateerd aan flora en fauna of aan het landschap in de Bommelerwaard. De lezing kan verzorgd worden door iemand van de Natuurwacht, of door iemand van buiten de vereniging. Ook kunnen lezingen gegeven worden op aanvraag.

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €900,-

Baten: n.v.t.

2.3 Onderwijs en maatschappelijke stage

Doel: De jeugd bekend maken met de natuur en het belang daarvan in hun directe omgeving o.a. door het overbrengen van kennis en het organiseren van activiteiten voor onderwijsinstellingen in de Bommelerwaard

Omschrijving:

- De NWB biedt mogelijkheden voor maatschappelijke stages.
- In voorkomende gevallen, ondersteunen bij het maken van profielwerkstukken.
- De Werkgroep Vlinders biedt onderwijslessen aan (Vlinders in de Klas, zie 5.1).
- De Werkgroep Steenuilen kan op verzoek een uilenles verzorgen voor een vergoeding van €25,-.

Contactpersoon: Voorzitter

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman (onderwijs), Ton van Balken en Erwin van der Speld (maatschappelijke stage), Lot Tönis (Vlinders in de Klas).

Kosten: Zie voor kosten Vlinders in de Klas paragraaf 5.1.

Baten: n.v.t.

2.4 Heemtuin en kruidentuin (educatie)

Doel: Mensen kennis laten maken met de natuur en in het bijzonder de stinzenflora in de Bommelerwaard. Bij bezoekers van beide tuinen kennis over en interesse wekken in de flora en fauna van het rivierengebied.

Omschrijving: Bewoners van de binnenstad ontvangen een twee keer een nieuwsbrief over het beheer en de verrichte werkzaamheden.

Contactpersoon: Ton van Balken / Harry Kolman

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €240,-

Baten: n.v.t.

3 Landschapsbeheer

3.1 Kloosterwiel

Doel: Beheer en onderhoud van Natuurgebied De Kloosterwiel gelegen tussen Zaltbommel en Gameren.

Omschrijving:

In het werkseizoen 2022 zal het resterende deel van de twee grienden aan de noordzijde gesnoeid worden. Tevens alle wilgen langs het wandelpad. Uit veiligheidsoverwegingen zullen 2 a 3 grote wilgen geveld moeten worden. In het elzenbos dat vorig seizoen voor 40 % is 'gesnoeid' zal brandnetel en braam gemaaid moeten worden om geen belemmering te vormen voor het uitlopen van de geknotte elzen. Elders in de Kloosterwiel zal opschot van wilg en populier worden gesnoeid. In seizoen 2022 zal begonnen worden met het knotten van de wilgen ten oosten van de oostelijke kwelkade. Ook de wilgen op 'Het Eiland' zullen weer geknot worden.

Contactpersoon: Ton van Balken

Onderhoud gereedschap: Hans Welbie en Guido van Heteren

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €2.000,- voor onderhoud en kosten werkgroep; €1.000,- voor kosten Heemtuin en Kruidentuin; €240,- voor drukkosten van de nieuwsbrief; €250,- voor veiligheidskleding; €150,- voor onderhoud informatiebord; €1000,- voor aanschaf van 2 motorzagen.

Baten: € 1.617,- (vergoeding gemeente voor beheer Kloosterwiel); €250,- voor investeringen in veiligheid inzake de vrijwilligers.

3.2 Eendenkooi Hedel

Doel: Deze kooi als cultureel erfgoed voor de Bommelerwaard te behouden.

Omschrijving: De werkgroep helpt twee keer per jaar de kooiker van de particuliere eendenkooi in Hedel met het (achterstallig) onderhoud van de kooi.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

3.3 Overige natuurgebieden Bommelerwaard

Doel: Aanpak van achterstallig onderhoud in natuurgebieden en bij kleinschalige landschapselementen in de Bommelerwaard.

Omschrijving: In Roomgat en uiterwaarden in Hedel worden werkzaamheden uitgevoerd in samenwerking met Natuurmonumenten. In natuurgebied De Lieskampen wordt een griend onderhouden i.s.m. Staatsbosbeheer.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

3.4 Heemtuin en kruidentuin en schapenwei (onderhoud)

Doel: Beheer en onderhoud van de heemtuin en kruidentuin in Zaltbommel. Een uniek stukje open groene ruimte in de binnenstad van Zaltbommel behouden.

Omschrijving: De werkgroep Heemtuin/Kruidentuin heeft tweemaal per maand (seizoen maart t/m september) op woensdag en zaterdag een werkochtend.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

4 Natuurbescherming

4.1 Steenuilenwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de steenuilen binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: Om de doelstelling te verwezenlijken onderneemt de werkgroep de volgende activiteiten:

- faciliteren van Steenuilen door middel van het plaatsen, onderhouden en zo nodig vervangen van nestkasten. De kasten worden tenminste tweemaal per jaar bezocht voor broedcontrole en schoonmaak.
- onderhouden van contacten met de erf-eigenaren. O.a. door persoonlijk contact (elk erf heeft een werkgroeplid als contactpersoon) en d.m.v. een nieuwsbrief.
- onderhouden van contacten met de twee gemeenten en provincie over situaties daar waar het belang van de steenuil in het geding is. (o.a. nieuwbouwprojecten, sloopprojecten). Gevraagd en ongevraagd leveren van expertise en 'hand en span' diensten verlenen bij genoemde projecten.

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: €300,-

Baten: Donaties erfeigenaren; verkoop kasten aan 'derden'; subsidies/bijdragen: €350,-

4.2 Torenvalkwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de torenvalken binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: Om de doelstelling te verwezenlijken onderneemt de werkgroep de volgende activiteiten:

- door middel van het plaatsen, onderhouden en zo nodig vervangen van nestkasten goede nestgelegenheid bieden aan torenvalken. De kasten worden regelmatig bezocht voor broedcontrole en schoonmaak. In 2022 worden 5 kasten geplaatst.
- onderhouden van contacten met de erf-eigenaren.
- onderhouden van contacten met de twee gemeenten en provincie over situaties daar waar het belang van de torenvalk in het geding is.
- voorlichting over de torenvalk door middel van nieuwsberichten in het Natuurwacht magazine.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €100,-

Baten: n.v.t.

4.3 Salamandertrek

Doel: Het veilig laten oversteken van kamsalamanders tijdens de trek.

Omschrijving: Het betreft de trek van de kamsalamander op de dijk in het dorp Gameren. Er wordt door een vrijwilliger van NWB jaarlijks in het voorjaar een barrière op het dijktrace aangebracht. NW wil in samenwerking met gemeente en Waterschap een structurele oplossing bespreken en realiseren middels een ondergrondse doorgang.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

4.4 Projecten biodiversiteit

Doel: Het bevorderen van biodiversiteit in diverse gebieden.

Omschrijving: NWB wil projecten starten en/of ondersteunen die de biodiversiteit bevorderen.

- Ecologisch maaibeheer bij de hooilanden bij de Lieskampen i.s.m. Staatsbosbeheer;
- Bermen van de Gemeente Zaltbommel in kader van project Ecologisch bermbeheer
- De Natuurwacht onderzoekt de mogelijkheid een agrarisch grasperceel van 1,5 ha te pachten in Velddriel. Op deze kavel kunnen maatregelen genomen worden t.b.v. insecten en (akker)vogels. De landbouwfunctie kan dan omgezet worden in een natuurfunctie. Plan is tevens om mee te werken aan een klompenpad op dit perceel.

Daarnaast neemt de Natuurwacht deel aan het tot stand brengen van het biodiversiteitsplan van de gemeente Zaltbommel. Ook is er regelmatig overleg met het Waterschap over het verbeteren van het maaibeleid.

Kosten: €750,- voor mogelijke kosten voor kavel Velddriel in 2022

Baten: n.v.t.

4.5 Akkervogelwerkgroep

Doel: Monitoring van de patrijs en daar waar nodig en mogelijk het landschap versterken ten behoeve van akkervogels

Omschrijving: In samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG), de

Capreton, en Sovon worden kansrijke gebieden voor verbeteringen t.b.v. de patrijs geteld. Vanuit de provincie (SLG) zijn er middelen beschikbaar voor de aanleg en het versterken van landschapselementen waarmee het biotoop voor akkervogels (patrijs, maar ook veldleeuwerik, kneu, gele kwikstaart, etc.) verbeterd en uitgebreid kan worden. In 2022 zal de groep met ondersteuning van SLG bij particuliere erven de aanplant verzorgen t.b.v. akkervogels. Deze werkgroep neemt ook de patrijstellingen voor haar rekening.

Contactpersoon: Cassandra van Altena en Harry Kolman

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €100,-

Baten: €750,-

4.6 Natuurbelangen Ruimtelijke Ordening

Doel: Behartigen van natuurbelangen bij Ruimtelijke Ordening

Omschrijving: Het onder de aandacht brengen, bij de gemeenten en natuurorganisaties, van natuurbelangen* bij Ruimtelijke Ordening Projecten.

Te bereiken door:

- In gesprek gaan met de gemeenten (Zaltbommel en Maasdriel)
 - o Met de 'groene ambtenaren'
 - o Met de verantwoordelijke wethouders
 - o Met de Omgevingsdienst Rivierenland
 - o Inspreken gemeenteraadsvergaderingen
- Actief deelnemen aan klankbord/inspraak groepen
- Gevraagd en ongevraagd adviseren, deze advisering afhankelijk van het onderwerp te verdelen onder bestuursleden en/of daarvoor aangewezen leden/deskundigen.

* Zoals Steenuilen, Kleine marters, Vleermuizen, Flora, Gebieden....

Verantwoordelijke bestuurslid: Voorzitter (Harry Kolman)

Kosten: n.v.t.

Baten: n.v.t.

5. Natuurstudie

5.1 Werkgroep Vlinders

Doel: De werkgroep Vlinders Bommelerwaard heeft als doel om vlinders te bekijken en te inventariseren in de Bommelerwaard.

Omschrijving: De soorten vlinders en aantallen daarvan worden geteld in De Lieskampen, De Arkenswaard en de Hedelse Bovenwaard. Er wordt geteld volgens de methode van de Vlinderstichting en de gegevens worden ook met de Vlinderstichting gedeeld. Er worden vlinderexcursies in de Bommelerwaard georganiseerd. Desgewenst wordt daar een deskundige voor ingehuurd.

In 2022 zal het project 'Vlinders in de klas' voortgezet worden op verschillende basisscholen in de Bommelerwaard.

Verantwoordelijk bestuurslid: Lot Tönis

Kosten: €264,20 voor 10 lespakketten voor het project 'Vlinders in de Klas'.

Baten: €150,- (10 lespakketten): bijdrage van de scholen.

5.2 Werkgroep Planten

Doel: Creëren van een totaalbeeld van de flora in de Bommelerwaard

Omschrijving: De werkgroep planten bezoekt natuurgebieden in de Bommelerwaard en houdt bij welke soorten ze daarbij tegenkomen. Ze gebruiken daarvoor waarneming.nl. In 2022 zullen inventarisatieavonden georganiseerd worden.

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.3 Werkgroep Vogels

Doel: Creëren van een totaalbeeld van avifauna in de Bommelerwaard

Omschrijving: De werkgroep vogels voert inventarisaties uit in natuurgebieden in de Bommelerwaard en publiceert de resultaten in het magazine van de Natuurwacht. In 2022 zullen de vogels geïnventariseerd worden in de Hurnse uiterwaard.

De werkgroep zal ook meetellen voor de Vogelatlas Bommelerwaard (zie 5.7).

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.4 Werkgroep kleine marterachtigen

Doel: De werkgroep Kleine marters Bommelerwaard heeft als doelen: de verspreiding van Wezel, Hermelijn en Bunzing monitoren; aanspreekpunt zijn voor meldingen in de Bommelerwaard; het onderhouden van contacten met beide gemeenten, provincie, organisaties, etc.; bewoners van de Bommelerwaard bekend maken met de aanwezigheid.

Omschrijving:

Activiteiten 2022:

- inventariseren/monitoren/verslag doen over (kleine) marters binnen de Bommelerwaard, o.a.
- citizen science: camera op het erf
- dassen: verspreiding, aantallen en voortplantingssucces in kaart
- betrekken/informereren leden en eigenaren potentiële leefgebieden marters
- betrokkenheid RO kwesties aangaande marters
- biodiversiteitsplan Zaltbommel: inbrengen kansen en knelpunten
- contact onderhouden met landelijke werkgroep kleine marters en Zoogdiervereniging

Contactpersoon: Arnout de Mooij

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: €625,-

Baten: n.v.t.

5.5 Werkgroep Natuurwandelingen

Doel: Creëren van een totaalbeeld van de flora, fauna en paddenstoelen in de Bommelerwaard

Omschrijving: De werkgroep inventarisatie organiseert wandelingen in natuurgebieden in de Bommelerwaard en houdt bij welke soorten ze daarbij tegenkomen. Ze gebruiken daarvoor waarneming.nl. In 2022 zullen diverse wandelingen in de omgeving worden georganiseerd.

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.6 Vogelatlas

Doel: Inventarisatie van broedvogels en wintervogels in de Bommelerwaard. Resultaten worden uitgegeven in boekvorm in 2025.

Omschrijving: Van 2022 tot 2025 worden alle broedvogels en wintervogels geteld in alle kilometerhokken van de Bommelerwaard. De tellingen starten op 1 april 2022. Voorafgaand hieraan zal een bijeenkomst plaatsvinden, waarin (potentiële) tellers uitleg krijgen over de te hanteren telmethode. Het project wordt aangekondigd in het magazine van de Natuurwacht, en er komt een persbericht om brede bekendheid aan de atlas te geven. De te nemen kosten zullen pas in 2025 zijn, maar we reserveren alvast een bedrag voor de drukkosten. Dit is een indicatie en kan gezien worden als een maximum netto te besteden bedrag. Als de kosten hoger uitvallen, kan bijvoorbeeld geprobeerd worden met (verdere) sponsoring de kosten te dekken.

Contactpersoon: Cassandra van Altena en Arnout de Mooij

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: € 300,- voor twee informatieavonden/workshops; €100,- onvoorziene kosten; €10.000,- reservering voor het boek

Baten: n.v.t. (voor 2022)